

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΑΝΤΑΜΩΜΑ ΑΓΡΑΦΙΩΤΩΝ

Θεσσαλικών & Ευρυτανικών ΑΓΡΑΦΩΝ

ΤΡΙΦΥΛΛΑ ΚΛΕΙΤΣΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ

«Σπίτι του Διαβάτη»

Δευτέρα
25 Ιουλίου 2022
Ώρα 10:00 π.μ.

«Ι. Ν. Αγίας Άννας»

ΠΡΟΣΚΑΛΕΣΜΑ

**Αφιερωμένο στα 200 χρόνια της Επανάστασης
και τους Υπερχειλίδιους πεσόντες Αγραφιώτες, Καρδιτσιώτες
και Ευρυτάνες στην Μικρά Ασία (1919-1922)**

Συνδιοργάνωση: Δήμος Καρπενησίου & Ένωση Αγραφιώτικων Χωριών ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ & ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
Δήμος Αγράφων Ευρυτανίας, Δήμος Καρδίτσας, Π.Ε.Δ Θεσσαλίας, Τ.Κ. Κλειτσού και Συλλόγων,
Ενορία Κορίτσας Κλειτσού, Σύλλογος Γυναικών Δ.Ε. Φουρνάς Ευρυτανίας
Περιφερειών: Στερεάς Ελλάδος & Θεσσαλίας Π.Ε. Ευρυτανίας & Π.Ε. Καρδίτσας
Υπό την αιγίδα της Ι.Μ. Καρπενησίου & της Ι.Μ. Θεσ/δος & Φαναριοφερσάλων

Ελληνική Δημοκρατία
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Δήμος
Αγράφων

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΑΝΤΑΜΩΜΑ ΑΓΡΑΦΙΩΤΩΝ

Π Ρ Ο Σ Κ Λ Η Σ Η

Σας προσκαλούμε να συμμετάσχετε στο Πανελλήνιο Αντάμωμα Αγραφιωτών του Θεσσαλικού και Ευρυτανικού, Ιστορικού, Πολιτισμικού και Γεωγραφικού Χώρου των Αγράφων, που **θα πραγματοποιηθεί την Δευτέρα 25 Ιουλίου 2022 και ώρα 10.00 π.μ., στην τοποθεσία ΤΡΙΦΥΛΛΑ Τ.Κ. ΚΛΕΙΤΣΟΥ Αγράφων Δήμου ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ, στο «Σπίτι του Διαβάτη» και το εορτάζον ξωκκλήσι της Αγίας Άννας.**

Για την Συνδιοργάνωση

Ο Δήμαρχος Καρπενσίου
Πρόεδρος ΠΕΔ Στ. Ελλάδος
Σουλιώτης Νικόλαος

Ο Δήμαρχος Αγράφων
Καρδαμπίκης Αλέξης

Για την Ένωση Αγραφιώτικων
Χωριών Καρδίτσας & Ευρυτανίας
Ο Πρόεδρος
Τσαντήλας Βασίλης
π. Δήμαρχος Ιτάμου

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- Οι Σεβ. Μητροπολίτες Καρπενσίου κ. Γεώργιος και Θεσ/δος & Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεος
- Οι Αντιπερ/άρχες Ευρυτανίας και Καρδίτσας κ.κ. Τασιός Αρ. και Νούσιος Κων/νος
- Οι Δήμαρχοι Καρπενσίου και Αγράφων κ. Σουλιώτης Ν. και Καρδαμπίκης Αλ.
- Ο Δήμαρχος Καρδίτσας κ. Τσιάκος Βασίλης.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γκαρίλα Γεωργία, πρόεδρος Δ.Σ. Καρπενσίου & Πρόεδρος Δ.Σ. Συλλόγου Γυναικών Δ.Ε. Φουρνάς, τηλ. 6986824343, e-mail: georgiagkarila@yahoo.gr
Σούφλας Κων/νος, Γ.Γ. Ε.Α.Χ., τηλ. 6976820142, e-mail: kostasdsouflas@gmail.com
Μπερμπερήρ Σπύρος, πρόεδρος Τ.Κ. Κλειτσού, τηλ. 6974904672
Αννέτα Κοτρώνα, Αντιδήμαρχος Δήμου Αγράφων, Υπ. Πολιτισμού, τηλ. 697 8214364, annetakotr@gmail.com
Τσιρογιάννη Έλλη, Αντιπρόεδρος Ε.Α.Χ. και Π.Ο.Αργιθεάτικων Συλλόγων.
Γάκης Λάμπρος, πρόεδρος Τ.Κ. Νεράιδας, τηλ. 6983344363
Ζυγούρης Ηλίας, πρόεδρος Τ.Κ. Μολόχας, τηλ. 6978770933
Ζανιάς Πάνος, πρόεδρος Τ.Κ. Μαυρομμάτας, τηλ. 6946864069
Ελληνικός Ορειβατικός Όμιλος Καρδίτσας (ΕΟΣΚ)
Χαλβατζή Μαρία, Σύλλογος Κλεισιωτών Φθιώτιδας
Κουλαρμάνης Φώτης, Σύλλογος Απανταχού Κλεισιωτών.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΒΟΛΗΣ

Ο Δημοσιογράφος Κωστής Κριτσιάννης, τηλ. 6936 835564, e-mail: kritsianiskwn@gmail.com.
Karditsa LiveStreaming
Βλάχου Λιάνα, Σ.Ε. ΕΑΧ, Υπάλ. Δήμου Μουζακίου, τηλ. 6937260816, e-mail: l.vlahou@mouzaki.gr
π. Ευάγγελος Φεγγούλης, Δήμος Αγράφων, τηλ. 6973333018, e-mail: papafegoulis@gmail.com
Μπαλτής Γιάννης, τηλ. 6977033547

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

8.00-10.30 π.μ. Θεία Λειτουργία και αρτοκλασία, χοροστατούντος του **π. Ιλαρίωνα, Αρχιμανδρίτου Ι.Μ. Καρπενησίου**

10.00 π.μ. Άφιξη προσκεκλημένων

11.00 π.μ. Τακτοποίηση προσκεκλημένων - κοινού
Εισαγωγή με ηρωικά δημοτικά τραγούδια Αγράφων

11.10-12.00 π.μ. Προσφώνηση παρευρισκομένων, Χαιρετισμοί

- Ο Δήμαρχος Καρπενησίου κ. Ν. Σουλιώτης
- Ο πρόεδρος Τ.Κ. Κλετσού κ. Σπύρος Μπερμπερής
- Ο Δήμαρχος Αγράφων κ. Αλ. Καρδαμπίκης
- Παρέμβαση 5' από τον Πρόεδρο της Ένωσης Αγραφιώτικων Χωριών Καρδίτσας & Ευρυτανίας Β. Τσαντήλα, για την «Ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά των Αγράφων και Ορεινή Ανάπτυξη»
- Ο Δήμαρχος Σοφάδων, κ. Θάνος Σκάρλος Εκπρόσωπος της ΠΕΔ Θεσσαλίας
- Ο Δήμαρχος Αργιθέας & Πρόεδρος Δικτύου ΠΙΝΔΟΣ κ. Ανδρέας Στεργίου
- Ο Δήμαρχος Καρδίτσας κ. Β. Τσιάκος
- Εκπρόσωπος Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Σαρακατσαναίων
- Η πρόεδρος του Σ.Γ.Δ.Ε. Φουρνάς κ. Γκαρίλα Γεωργία

12.00-12.30 μ.μ. Τοποθετήσεις θεσμικών εκπροσώπων

- Πρωθυπουργού κ. Κ. Μητσοτάκη ή εκπροσώπου Κυβέρνησης
- Αρχηγοί κομμάτων ή εκπροσώπων τους
- Περιφερειάρχες Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας ή εκπροσώπων τους

12.30-13.00 μ.μ. Παραδοσιακοί χοροί και τραγούδια Αγράφων από χορευτικούς ομίλους:

- Προσφορά σε όλους παραδοσιακού φαγητού.
- Διασκέδαση με παραδοσιακούς μουσικούς Αγράφων:
Υπ. Κατσής Γιάννης: Λύδια Καραμέτου, Δημήτρης Χατζηπλής, Τόμης Ρωμανός, Κατσής Γιάννης (Τραγούδι), Παναγιώτου Απ., Χαλάτσης Μένιος (Κλαρίνο), Ρουμπής Γ. (Βιολί), Σερίφης Γιάννης (Ντέφι).

Τελετάρχης: Βλάχου Λιάνα

Συντονιστές Ομάδας Εθελοντών: Μαρούλης Νίκος προΐσ. Δήμ. Αγράφων, Μανώλης Παντελής και Παπαδάκος Αντώνης (προεδρείο Ε.Ο.Σ.Κ.), Κουσάνας Κών/νος, Μάγγας Δημήτρης

Κλειτσός Αγράφων Ευρυτανίας ...λίγα ιστορικά στοιχεία... τηλεγραφικά...

Ο Κλειτσός απλώνεται στην ανατολικές πλαγιές της Μάρτσας (από την κορυφή της μέχρι κάτω στον Φουρνιώτη παραπόταμο του Μέγδοβα) και αποτελείται από τέσσερες οικισμούς: την **Κορίτσα**, το **Μεσοχώρι**, τους **Μουσικάδες** και τον **Πλάτανο** και άλλους μικρότερους με μοναχικές αγροικίες όπως τον Κάλανο στις ανατολικές πλαγιές της Βουλγάρας, τον **Μαυρόλογγο** στις δυτικές πλαγιές της Βουλγάρας κ. ά.

Στην **Κορίτσα**, στον καθεδρικό ναό του χωριού, τον Άγιο Νικόλαο τον Νέο, εκτός των άλλων κειμηλίων, φυλάσσεται σε **λειψανοθήκη του 14ου αιώνα ένα σπάνιο ιερό κειμήλιο, το λείψανο του δεξιού χεριού του Ευαγγελιστή Λουκά.**

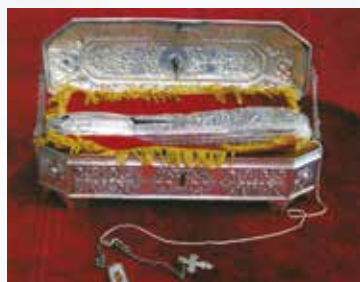
Η **Κορίτσα είναι η πατρίδα του Νεομάρτυρα Αγίου Κυπριανού**, που μαρτύρησε με αποκεφαλισμό στο Φανάρι της Πόλης στις 5 Ιουλίου του 1679, ημερομηνία που κάθε χρόνο γίνεται μεγάλο πανηγύρι στον ναό που έχτισαν ανάμεσα των οικισμών Μεσοχωριού και Κορίτσας, οι κάτοικοι προς τιμή του Κλειτσιώτη Οσιομάρτυρα.

Στην Κορίτσα επίσης συντάχτηκε μέσα στη φωτιά του αγώνα, την 4η Δεκεμβρίου 1942 ο «Κώδικας Ποσειδώνας» με πρωτοπόρο τον Κλειτσιώτη δημοσιογράφο - Αντιστασιακό Γεωργούλα Μπέικο 1919-1975.

Στο **Μεσοχώρι**, στην μεγάλη του πλατεία, **υπάρχει ο επιβλητικός ναός των Αγίων Ταξιάρχων και η προτομή του Κλειτσιώτη Στρατηγού της νίκης Χαράλαμπου Κατσιμήτρου 1886-1962, που ήταν το 1940 Διοικητής της 8ης Μεραρχίας της Ηπείρου, που σύντριψε της ιταλικές δυνάμεις στο Καλπάκι.**

Στον **Πλάτανο** υπάρχει ο ναός του Αγίου Νικολάου.

Το «**Σπίτι του Διαβάτη**», (Υψομ. 1207μ.) του στρατοκόπου, του κυνηγού, του φυσιολάτρη, βρίσκεται στο σταυροδρόμι της Τριφύλλας, σε μιά πανέμορφη τοποθεσία φυσικού κάλλους. **Το έχτισε**, όπως και δίπλα του την βρύση του Καραϊσκάκη με το κρύο νερό, **ο Νικόλαος Φλωράκης από την Κορίτσα Κλειτσού.**

Ιερός Ναός του Αγίου Νικολάου του νέου εν Βουνένιοις στην Κορίτσα Κλειτσού, Θησαυροφυλάκιο Κειμηλίων.

Η μάχη του Κατσαντώνη με τον Ιλιάζ μπεν στην «Τριφύλλα» το 1805

Την άνοιξη του 1805 έγινε στην Τριφύλλα η πρώτη μάχη μεταξύ του ήρωα Κατσαντώνη και των ασκεριών του Αλήπασα. Στην Τριφύλλα ο Κατσαντώνης νίκησε τον δερβέναγα Ιλιάζμπεν που οδηγούσε 300 τουρκαλβανούς, πεζούς και καβαλάρηδες.

Στη σκληρή μάχη της Τριφύλλας σκοτώθηκαν 40 τουρκαλβανοί ενώ μόνο 2 παλικάρια του Κατσαντώνη. Μεταξύ των τούρκων σκοτώθηκε, χτυπημένος απ' τον ίδιο τον Κατσαντώνη, και ο αρχηγός τους Ιλιάζμπεν, που τον έθαψαν εκεί όπου η τοποθεσία λέγεται ως σήμερα στο μνήμα του Ιλιάζμπεν (στου «Λιάζ»). Από τους Κατσαντωνάιους σκοτώθηκε ο Λέλας (που πέθανε και ενταφιάστηκε στον Πλάτανο Κλειτού) και ο Μπόλκας (που την πηγή που πήγε να δροσίσει τη γλώσσα του και μετά πέθανε εκεί την λένε ακόμα «Μπόλκα βρύση» και είναι στο δρόμο που πάμε από την Τριφύλλα προς τη Σπινάσα).

Κατσαντώνης Αντώνης
από Μάραθο Αγράφων

Η μάχη Κατσαντώνη με Χασάν Μπελούση στη Σπινάσα (Νεράιδα)

Ο Χουσεΐν Μπελούσης του Αλή Πασά μετά την πανωλεθρία που έπαθε από τον Κατσαντώνη στο Πουλιού τη βρύση, τον Γενάρη του 1808 λόγω φοβερής κακοκαιρίας, αποφάσισε να διανυκτερεύσει στη Σπινάσα Αγράφων, εκεί όμως στα σπίτια του χωριού, ήταν και Κατσαντωνάιοι, κάτι που δεν γνώριζε ο Χασάν Μπελούσης και εισήλθε στο χωριό με τριακόσιους Τουρκοαλβανούς και αιφνιδιάστηκε από την επίθεση των Ελλήνων και τράπηκαν σε άτακτη φυγή προς τον Μέγδοβα ποταμό και αρκετοί πνίγηκαν. Συνολικά οι κλέφτες του Κατσαντώνη έκοψαν σαράντα κεφάλια Τούρκων και οι ίδιοι έχασαν ένα παλικάρι και τέσσερις τραυματίστηκαν.

(Πηγή "Βίος Κατσαντώνη" του Επαμ. Φραγκίστα, 1862)

Οι μάχες του Καραϊσκάκη στην «Τριφύλλα» στις 15 Μαΐου 1824 και στην Βράχα

Στην Τριφύλλα, στις 15 Μαΐου 1824, έγινε μάχη μεταξύ του Καραϊσκάκη των Τούρκων και του Ράγκου για το αρματολόικι των Αγράφων, με επίθεση τους απώθησε, παρ' ότι τον μετέφεραν με φορείο.

Την επόμενη μέρα ακολούθησε η μάχη έξω από το χωριό Βράχα (στη θέση «Κουκιά» που υπάρ-

χει σήμερα το μνημείο) όπου σκοτώθηκε ο Ζαραλής, πρωτοπαλικάρο του Καραϊσκάκη, και στο ιστορικό Μοναστήρι της Βράχας όπου χάρις στη βοήθεια του Ηγούμενου διασώθηκε ο άρρωστος Γ. Καραϊσκάκης.

Ι. Μ. Βράχας.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΧΡΩΣΤΑΕΙ ΣΤ' ΑΓΡΑΦΑ ΔΙΕΚΔΙΚΟΥΜΕ

- * Σωστή αξιοποίηση του εθνικού μας θησαυρού: ΤΩΝ ΝΕΡΩΝ
- * Αποπεράτωση ΟΔΙΚΩΝ ΣΥΝΔΕΣΕΩΝ Δυτ. Θεσσαλίας - Ευρυτανίας
- * Χρηματοδότηση ΓΕΦΥΡΑΣ ΜΕΓΔΟΒΑ - Παραμεγδόβειου άξονα
- * Ανάπτυξη ΟΡΕΙΝΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - Τουρισμός
- * Προστασία - Ανάδειξη Φυσικού Περιβάλλοντος
- * Χρηματοδότηση περάτωσης ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΑΓΡΑΦΩΝ
- * Οργάνωση ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ Ποταμών ΜΕΓΔΟΒΑ - ΦΟΥΡΝΙΩΤΗ

ΤΑ ΑΓΡΑΦΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΓΟΝΗ ΓΡΑΜΜΗ

«Το φυσικό περιβάλλον, τα νερά μας, είναι οι θησαυροί μας»

Ο Αχελώος ποταμός, ο κύριος υδροδότης Ελλάδος.

Γεφύρι στον Αγραφιώτη ποταμό στη Βίνιανη Δήμου Αγραφών έδρα της ελεύθερης Ελλάδας (1941-1944).

Να περατωθεί το ημιτελές Ιστορικό Μουσείο Αγραφών, Αμάραντος Δήμου Καρδίτσας, ως ελάχιστο χρέος τιμής για την προσφορά των Αγραφιωτών.

Προτεραιότητα η κατασκευή γέφυρας στον Μέγδοβα ποταμό του οδικού άξονα: Καρδίτσα - Αγρίνιο.

ΟΔΙΚΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΡΙΦΥΛΛΑ

Από Καρδίτσα:

- α) Καλλίθηρο - Ραχούλα - Αμάραντος - Σαραντάπορο - Νεραΐδα - Τριφύλλα (48χλμ.)
- β) Καλλιφώνι - Δαφνοσπηλιά - Απιδιά - Μολόχα - Σαραντάπορο - Νεραΐδα - Τριφύλλα
- γ) Κέδρος - Λίμνη Σμοκόβου- Ρεντίνα - Ζαχαράκι - Τριφύλλα (3χλμ. χωματόδρομος)
- δ) Λίμνη Πλαστήρα - Αυχένας Ιτάμου - Γιαννουσέικα - Νεραΐδα - Τριφύλλα (5 χλμ. κώμα).

Λεωφορείο μόνον από την πρώτη διαδρομή

Από Λαμία:

- α) Άγιος Γεώργιος - Φουρνά - Τριφύλλα.

Από Καρπενήσι:

- α) Φουρνά - Κλειτσός - Τριφύλλα.

Νεραΐδα (Σπινάσα) Κάτω από την Μάρτσα

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΠΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ

- Σύνδεσμος Αποδήμων Κλειτσού Ευρυτανίας
- Σύλλογος Κλειτσιωτών Ν. Φθιώτιδος «Ο Άγιος Κυπριανός»
- Εξωραϊστικός Σύλλογος Βράχας Ευρυτανίας «Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος»
- Σύλλογος απανταχού Φουρνιωτών «Ο Λεπενιώτης».
- Σύλλογος Φουρνιωτών Φθιώτιδος «Το Ζαχαράκι»
- Εξωραϊστικός Σύλλογος «Η Νέα Βράχα»
- Μορφωτικός Σύλλογος Μολοχιωτών - Νεολαία Μολόχας
- Εξωραϊστικός Μορφωτικός Σύλλογος Νεραΐδας Δολοπών
- Σύνδεσμος Αποδήμων Σαραντάπορου - Μεγαλάκκου Καρδίτσας
- Πολιτιστικός Σύλλογος Αμαράντου.

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΙ ΟΜΙΛΟΙ

Κέδρου, Δρακότρυπας, Σοφάδων, Καρπενησίου.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ ΝΙΚΟΥ ΣΟΥΛΙΩΤΗ

Σας καλωσορίζω με μεγάλη χαρά στην Τριφύλλα Κλειτσού του Δήμου Καρπενησίου και στο Πανελλήνιο Αντάμωμα Αγραφιωτών! Ένα αντάμωμα που η περσινή δύσκολη χρονιά μας στέρησε, αλλά φέτος είμαστε εδώ να γιορτάσουμε όλοι μαζί, να ανταμώσουμε, να περάσουμε όμορφα! Ένα αντάμωμα που προάγει την ιστορία και την παράδοση του τόπου μας, αναδεικνύει τις φυσικές μας ομορφιές, εξάρει το πνεύμα συνεργασίας που έχουμε αναπτύξει! Ο Δήμος Καρπενησίου αγκαλιάζει και θα αγκαλιάζει στο διηνεκές την προσπάθεια με στόχο κάθε χρόνο και καλύτερα.

Εύχομαι από καρδιάς καλό καλοκαίρι και πάντα με οδηγό τη συνεργασία να διεκδικούμε και να πετυχαίνουμε κοινούς στόχους! Η σημερινή ημέρα ας είναι ημέρα χαράς, ψυχαγωγίας αλλά και οριοθέτηση των στόχων μας.

Νίκος Σουλιώτης
Δήμαρχος Καρπενησίου

ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟ ΑΓΡΑΦΙΩΤΩΝ

Αγραφιώτες, Αγραφιώτισσες,

την Δευτέρα 25 Ιουλίου, ανήμερα στο εορτάζον ξωκλήσι της Αγίας Άννας, στον ιστορικό αυχένα ΤΡΙΦΥΛΛΑ ΚΛΕΙΤΣΟΥ Αγράφων του Δήμου Καρπενησίου Π.Ε. Ευρυτανίας, πραγματοποιείται το 15ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΑΝΤΑΜΩΜΑ ΑΓΡΑΦΙΩΤΩΝ (Θεσσαλικών και Ευρυτανικών). Είναι το 3ο κοινό, μετά το 1995 στον ίδιο χώρο και το 1997 στο Ζαχαράκι (Φουρνά - Ρεντίνας).

Συμπατριώτες,

μας συνδέουν ακατάλυτα ιστορικοί δεσμοί και πολιτιστικά στοιχεία. Ερχόμαστε από πολύ μακριά, από ΔΟΛΟΠΕΣ, ΑΘΑΜΑΝΕΣ, μείναμε πάντα ΛΕΥΤΕΡΟΙ και οι πρόγονοί μας έχυσαν ποταμούς αίματος για την χιλιόκριβη τη λευτεριά. Μην ρωτάτε τι έκαναν οι άλλοι για τ' Άγραφα, αναλογιστείτε τι έκανε και τι μπορεί να κάνει ο καθένας μας για τον τόπο μας.

Στο ΑΝΤΑΜΩΜΑ είμαστε ΠΑΡΟΝΤΕΣ.

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος
Β. Τσαντήλας
τ. Δήμαρχος Ιτάμου

Ο Αντιπρόεδρος
Πρωτοπρεσβύτερος
π. Φεγγούλης Ευάγγελος

Ο Γ. Γραμματέας
Κώστας Σούφλας
Δικηγόρος

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Κ. ΚΩΣΤΑ ΑΓΟΡΑΣΤΟΥ

Η ανυπότακτη ψυχή, το αδάμαστο πνεύμα, η περήφανη καρδιά των ορεισίβιων της Νότιας Πίνδου χτυπά φέτος δυνατά στο πανελλήνιο αντάμωμα των Αγραφιώτικων χωριών της Θεσσαλίας και της Ευρυτανίας. Θερμά συγχαρητήρια στους διοργανωτές, τους υποστηρικτές και όλους τους συμμετέχοντες που τιμούν τον ξεχωριστό τόπο τους και εκπροσωπούν με τον καλύτερο τρόπο τη Θεσσαλία των αγώνων, της αντίστασης, της συνεργασίας, της δημιουργίας. Κρατάμε τη φλόγα της παράδοσης ζωντανή, τη μεταδίδουμε ακέραη στις επόμενες γενιές. Το χρωστάμε στους προγόνους μας, στους γονείς μας, στους νέους ανθρώπους που κάθε χρόνο ανταμώνουν με την ίδια λαχτάρα στα χωριά των Αγράφων, σε ένα υποβλητικό φυσικό περιβάλλον που σε οδηγεί ένα βήμα πιο κοντά στο Θεό, μια γη γεμάτη ιστορία και πολιτισμό, ένα χώρο ιδιαίτερης πνευματικής ακτινοβολίας. Ένα τόπο όπου εισπράττεις την δύναμη και το μεγαλείο της φύσης, αισθάνεσαι ταυτόχρονα μικρός και μέγας, όπου οι άνθρωποι μαθαίνουν από νωρίς να αναμετριούνται με τον εαυτό τους, γίνονται ανθεκτικοί, δυνατοί και σεμνοί και για αυτό διακρίνονται και πετυχαίνουν στα δύσκολα.

**Κώστας Αγοραστός
Περιφερειάρχης Θεσσαλίας**

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΑΓΡΑΦΩΝ ΑΛΕΞΗ ΚΑΡΔΑΜΠΙΚΗ

Η Ένωση Αγραφιώτικων Χωριών Καρδίτσας & Ευρυτανίας μετά από δύο χρόνια απαγορεύσεων, σας προσκαλεί στο Πανελλήνιο Αντάμωμα Αγραφιωτών κ όχι μόνο, την Δευτέρα 25 Ιουλίου στα Τρίφυλλα Κλείτσου του Δήμου Καρπενησίου.

Το φετινό Αντάμωμα είναι αφιερωμένο στον εορτασμό των 200 χρόνων από την κήρυξη της Επανάσταση αφού στα Άγραφα διατήρηθηκε άσβεστη η φλόγα της ελευθερίας.

Σε αυτή την εκδήλωση που μας φέρνει πιο κοντά στις ρίζες κ παραδόσεις μας, συνδιοργανωτής είναι και ο Δήμος Αγράφων για να βρεθούμε όλοι μαζί κάτω από τα αιωνόβια πλατάνια μας, σε ένα μουσικό ταξίδι με αφετηρία τα χιλιόγρατραγουδισμένα Άγραφα κ παίρνοντας δύναμη από τους αστείρευτους θησαυρούς της παράδοσής μας.

**Αλέξης Καρδαμπίκης
Δήμαρχος Αγράφων**

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ ΣΑΡΗ ΤΑΣΙΟΥ

Χαιρετίζουμε την διοργάνωση του Ανταμώματος των Αγραφιωτών, και ειδικά φέτος που λαμβάνει χώρα στη δική μας περιφέρεια, στην πλευρά των Ευρυτανικών Αγράφων, στην Τριφύλλα του Κλειτσού, η χαρά μας είναι μεγαλύτερη. Είμαστε περήφανοι που υποδεχόμαστε εδώ, στην καρδιά των Αγραφιώτικων Βουνών, Αγραφιώτες από όλη τη χώρα, ανθρώπους που αποτελούν την ψυχή αυτής της ιστορικής και ποτισμένης με αίμα περιοχής.

Και μόνο η συμμετοχή τόσων Αγραφιωτών σε Ανταμώματα όπως αυτό στην Τριφύλλα, αναδεικνύει την σημασία της διατήρησης των ιστορικών μας δεσμών, οι οποίοι εκφράζονται διαχρονικά με την επικοινωνία τόσο σε πολιτιστικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο. Αντιλαμβανόμενοι την ανάγκη αυτή για επικοινωνία, τόσο προσωπικά όσο και ως Π.Ε. Ευρυτανίας στηρίζουμε αυτές τις διοργανώσεις με κάθε τρόπο, συμμετέχοντας αλλά και έμπρακτα φροντίζοντας για την ανεμπόδιση επικοινωνία Ευρυτανικών και Θεσσαλικών Αγράφων.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ ΝΟΥΣΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Στην “καρδιά” του καλοκαιριού και στην “καρδιά” των Αγράφων, πραγματοποιείται φέτος το 15ο Αντάμωμα Αγραφιωτών, μετά από δύο χρόνια απουσίας λόγω της πανδημίας.

Το φετινό Αντάμωμα δεν αποτελεί απλά ακόμη μια εκδήλωση της Ένωσης Αγραφιώτικων Χωριών. Αφιερωμένο στη Μικρασιατική καταστροφή και στα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821, κλείνει μέσα του μνήμες και θύμησες, ιστορικά στοιχεία, θρύλους και παραδόσεις.

Διότι τα Άγραφα δεν αποτελούν μόνο περιοχή με σπάνιο φυσικό κάλλος και χιλιοτραγουδισμένη ιστορία. Είναι μια μοναδική ιστορική και πολιτιστική ενότητα, γεμάτη αρχαιολογικούς και θρησκευτικούς θησαυρούς και κυρίως φύτρα σημαντικών προσωπικοτήτων. Τόπος θυσιών και ηρώων όπως ο Κατσαντώνης και ο Κώστας Βελής, αλλά και γενέθλιος τόπος ανθρώπων που τίμησαν τα Ελληνικά Γράμματα, τα Άγραφα είναι πάνω από όλα οι ίδιοι οι Αγραφιώτες.

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας – Π.Ε Καρδίτσας στηρίζει έμπρακτα το 15ο Αντάμωμα Αγραφιωτών ως συνδιοργανωτής. Παράλληλα στηρίζει κάθε προσπάθεια για την ανάδειξη και προβολή της περιοχής. Γιατί για εμάς τα Άγραφα δεν είναι άγονη γραμμή. Είναι στολίδι για ολόκληρη τη Θεσσαλία με ανθρώπους γνήσιους και αληθινούς.

ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΑΦΙΩΤΙΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ & ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΤΟ ΝΕΟΕΚΛΕΓΕΝΕΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ (Παρουσία Δικαστικού Αντιπροσώπου).

Τσαντήλας Βασίλειος:	Πρόεδρος , τηλ. 6978115229. Π. Δήμαρχος Ιτάμου και Αντινομάρχης
π. Φεγγούλης Ευάγγελος:	Α΄ Αντιπρόεδρος , τηλ. 6973333018. Κρέντη Ευρυτανίας Αγράφων, Ιερέας, Συγγραφέας,
Τσιρογιάννη Έλλη:	Β΄ Αντιπρόεδρος , τηλ. 6972992217. Πρόεδρος Αργιθεατών Τρικάλων, Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Ομοσπονδίας Αργιθεάτικων Συλλόγων,
Σούφλας Κων/νος:	Γενικός Γραμματέας , τηλ. 6976820142. Δικηγόρος και Γ.Γ. ΕΠΣΚ
Κουτής Ιωάννης:	Ταμίας , τηλ. 6974564541 Λαμπερό Δήμου Λίμνης Πλαστήρα, Υπεύθ. Χορευτικών.
Κατσιφός Ευάγγελος:	Υπ. επικοινωνίας με Δήμους Π.Ε. Ευρυτανίας και φορείς Φθιώτιδας, πρώην Δήμαρχος Αγράφων Ευρυτανίας, τηλ. 6973699657
Διαμαντοπούλου Ολυμπία:	Υπ. επικοινωνίας με κρατικούς φορείς. Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω, τηλ. 6977017359
Κατσομήτρος Μιχάλης:	Υπ. Συντονισμού Φορέων Αποδήμων Αγράφων Αττικής. Κλειτσός Αγράφων Δήμου Καρπενησίου, τηλ. 6977678889
Βλάχου Λιάνα:	Υπ. Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων. τηλ. 6937260816
Γωγούλη Κωνσταντίνα:	Υπ. Ανάδειξης Μνημείων, Αρχαιολόγος, τηλ. 6978778048
Στεργίου Αντιγόνη:	Ειδική Γραμματέας. Υπ. λειτουργίας «Αγραφιώτικης Βιβλιοθήκης», τηλ. 6979190197

ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΟΣ Ο ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΓΕΦΥΡΑ ΣΤΟ ΜΕΓΔΟΒΑ ΚΑΙ ΚΑΡΔΙΤΣΑ - ΑΓΡΙΝΙΟ

Στον ποταμό Μέγδοβα, όπου πρέπει να γίνει η γέφυρα. Ο Νομάρχης Φ. Αλεξάκος, ο Νομάρχης Ευρυτανίας Κ. Κοντογιώργος, οι Δήμαρχοι Φουρνά, Βίνιανης, Φραγκίστας και Ιτάμου κ.κ. Η. Παπουτσόπουλος, Γεωργίου, Θ. Μπόνιας, Β. Τσαντήλας.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΔΥΟ ΚΟΙΝΑ ΑΝΤΑΜΩΜΑΤΑ ΑΓΡΑΦΙΩΤΩΝ ΤΡΙΦΥΛΛΑ ΚΛΕΙΤΣΟΥ 1995 ΚΑΙ ΖΑΧΑΡΑΚΙ 1997 (ΡΕΝΤΙΝΑ - ΦΟΥΡΝΑ)

7ο Πανελλήνιο Αντάμωμα Αγραφιωτών της Πίνδου (Ζαχαράκη Ρεντίνας - Φουρνά 1997) προβολή ενιαία των κατοίκων της οροσειράς της Πίνδου (Αγραφιώτες, Σαρακατσάνοι).

Προεδρείο: οι Δήμαρχοι Ρεντίνας και Φουρνά κ.κ. Αρ. Αυγέρος, Σπ. Ματσούκας, ο καθηγητής Παπαζάχος, β. Τσαντήλας, Ν. Χόντος

Ο Ν. Χόντος τιμάται από την Ένωση ως Επίτιμο Μέλος.

Ο Δήμαρχος Μετσόβου κ. Καχριμάνης.

Στο μέσον: Ο θρυλικός Ηγούμενος Ι. Μ. Αγάθωνος ο π. Ανυπόμονος Αντάρτης της Εθνικής Αντίστασης. Τιμώμενος από την Ένωση, ο αντιστασιακός Νίκος Ραμαντάνης, οι Ιερείς Βαθυλάκου Ρωμανάς & Ρεντίνας Κότσιαιος

Ένωση Αγραφιώτικων χωριών (ΕΑΧ)

ΜΝΗΜΕΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΑΓΡΑΦΩΝ

Η Ε.Α.Χ. συνεχίζει αδιάλειπτα από το 1984, την προώθηση, την ανάδειξη συνολικά της Αγραφιώτικης περιοχής και την προβολή και προστασία της Ιστορικής, Θρησκευτικής και Πολιτιστικής κληρονομιάς των Αγράφων. Όλα τα μνημεία κατασκευάστηκαν και οργανώθηκαν με πρωτοβουλίες και χρηματοδοτήσεις των Δ.Σ. της Ένωσης και με την στήριξη των αναγραφόμενων φορέων και πολιτών, κοσμού τον χώρο των Αγράφων και τιμούν τους Αγραφιώτες.

Ρεντίνα: Το Μουσείο Εθνικής Αντίστασης ιδρύθηκε το 1990 από την Ε.Α.Χ. μετά από συνεργασία με τον Πρόεδρο της Κοινότητας Ρεντίνας Στ. Δρούγκα, με φωτογραφικό υλικό, προσφορά του φωτογράφου Σπ. Μελετζή. Εμπλουτίστηκε και λειτουργεί με ευθύνη του Συλλόγου Φίλων του Μουσείου.

Μουσείο Φθωράκη, Παλιοζωγλήφι Ραχούλας, 2008
Η Ε.Α.Χ. δώρισε το οικόπεδο και ο Δήμος Ιτάμου διέθεσε 300.000€ (Δήμαρχοι: Β. Τσαντήλας & Θ. Σκαμπαρδώνης)

Το ημιτελές Ιστορικό Μουσείο Αγράφων Κέρινων Ομοιομάτων, Αγραφιώτικη βιβλιοθήκη
Ορεινό Καταφύγιο Αμάραντος. Θεμελίωση 2002, από κοινού με τον Δήμο Ιτάμου. Η Ε.Α.Χ. διέθεσε 39 εκ. Δρχ. και ο Δήμος Ιτάμου 200.000€. Σήμερα περιήλθε στο Δήμο Καρδίτσας και ως ελάχιστο χρέος τιμής για την προσφορά των Αγραφιωτών οφείλουν Δήμος και Πολιτεία να το αποπερατώσουν και να το λειτουργήσουν.

Παναγραφιώτικο Μνημείο
Καστανιές Αμάραντου. Πρόγραμμα «Πίνδος» Ε.Α.Χ., Δήμος Ιτάμου. Νομ. Αυτ/ση Καρδίτσας 2010. 30.000€, φόρος τιμής για τους 4.000 πεσόντες Αγραφιώτες και Αγραφιώτισσες σε όλους τους αγώνες.

Μνημείο Ελληνοϊταλικής Φιλίας
στην είσοδο της Νεράιδας Πεζούλας για τους υπερκίλιους νεκρούς Ιταλούς της Μεραρχίας Pinerolo 1943 - 1944 Ε.Α.Χ. Δήμος Νεβρόπολης Αγράφων (Δήμαρχος Φ. Παπαντώνης), Δήμος Ιτάμου (Δήμαρχος Β. Τσαντήλας), 2008. Στα Άγραφα διασώθηκαν 6.000 Ιταλοί προσχωρώντας στην Εθνική Αντίσταση (1943)

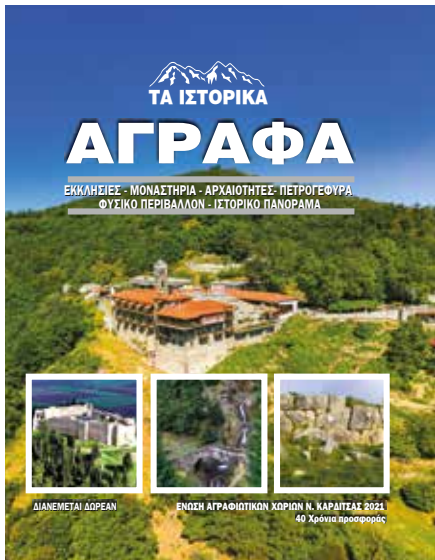

Το μνημείο του ΒΑΣΙΛΗ ΔΙΠΛΑ προεπαναστάτη Καπετάνιο των Αγράφων, νονός του ήρωα Αντώνη ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗ, που ανήγειρε η ΕΑΧ του 1995 στην θέση «Γρεβενοδιάσελο», Κρανιάς Σαρανταπόρου (όρια κοινοτήτων Αμάραντου - Νεράιδας πρώην Δήμου Ιτάμου Αγράφων), με την προεπαναστατική ΣΗΜΑΙΑ των Αγράφων. Βρίσκεται στον ενδιάμεσο της νέας οδικής σύνδεσης ΚΑΡΔΙΤΣΑ - ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ.

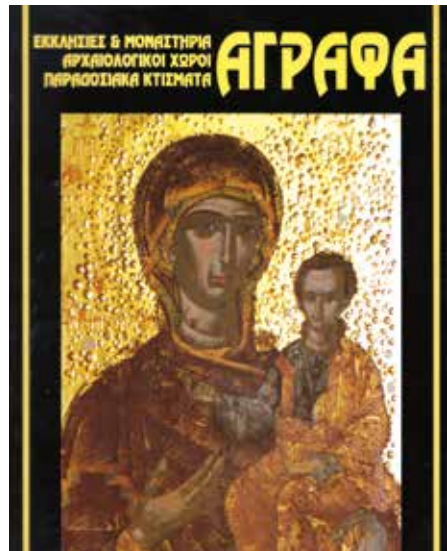

Μνημείο Εθνικής Αντίστασης Αγράφων
Τρίστρατο Ραχούλας - Καταφυγίου Καστανιάς 1992 από την Ε.Α.Χ. 2 εκ. δρχ. Έργο Β. Φυσιλή.

Εκδόσεις της Ένωσης Αγραφιότικων χωριών

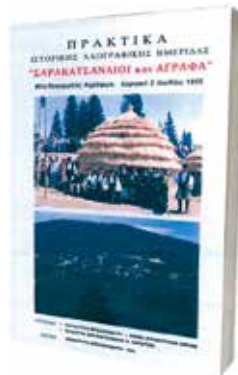
Εκδόθηκε το 2021 σε 2.000 αντίτυπα από την Ε.Α.Χ. με κάλυψη από το πρόγραμμα Leader. Επιμέλεια Β. Τσαντήλα

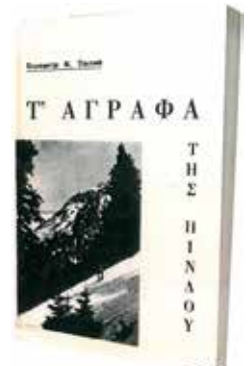
Τρεις (3) Εκδόσεις. Πρέσβης της πολιτιστικής κληρονομιάς των Αγράφων. 9.000 αντίτυπα (1992, 1996 & 2000)

Κυκλοφόρησε το 1985 έως 1998, σε 7.000 φύλλα ανά τρίμηνο.

Έκδοση της Ένωσης σε 1.000 αντίτυπα (1996)

Επανάδοση της Ένωσης σε 3.000 αντίτυπα (1985)

Επανάδοση της Ένωσης σε 3.000 αντίτυπα (1993)

Επανάδοση της Ένωσης σε 2.000 αντίτυπα (2021)

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ ΜΑΣ

Hondos Center®

Υπέροχο ταξίδι ομορφιάς

ΘΕΟΝΗ®

Φυσικό Μεταλλικό Νερό

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ

ΤΕΡΝΑ
ΟΜΙΛΟΣ ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΑΓΡΑΦΑ: ΠΡΟΠΥΡΓΙΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Η προεπαναστατική σημαία των Αγράφων

Το μνημείο του **ΒΑΣΙΛΗ ΔΙΠΛΑ** προεπαναστάτη Καπετάνιου των Αγράφων, νονός του ήρωα Αντώνη ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗ, που ανήγειρε η ΕΑΧ του 1995 **στην θέση «Γρεβενοδιάσελο», Κρανιάς Σαρανταπόρου.**

Κώστας Βελής. Κεράσσοβο
Ο αρχηγός της Επανάστασης στα Άγραφα,

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΑΝΤΑΜΩΜΑ ΑΓΡΑΦΙΩΤΩΝ

Είναι Γιορτή, είναι και Αγώνας

Επιμέλεια Εντύπου: **Βασίλης Τσαντήλας. Τηλ. 697 811 52 29**

Φώτο: Από το Λεύκωμα «**Τα Ιστορικά Άγραφα**».